

Vergaderjaar 2015–2016

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1599

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 april 2016

Hierbij bied ik de geannoteerde agenda aan van de informele Raad Algemene Zaken van 11 en 12 april 2016.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

GEANNOTEEERDE AGENDA INFORMELE BIJENKOMST RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 11 EN 12 APRIL 2016

Op 11 en 12 april a.s. organiseert Nederland in Amsterdam de informele bijeenkomst van de Raad Algemene Zaken (RAZ). Het programma bestaat uit een informeel werkdiner in het West-Indisch Huis op 11 april en twee werksessies in het Scheepvaartmuseum op 12 april.

Informeel diner onder leiding van Ivan Krastev

Tijdens het diner zal in algemene zin en informeel over de stand van zaken binnen de Europese Unie worden gesproken. Hiermee wijkt het kabinet af van de traditie om tijdens de informele RAZ het voorzitterschapsprogramma te bespreken en kiest het voor een innovatiever invulling van de informele RAZ. Bedoeling is in Raadsverband op informele wijze van gedachten te wisselen over de Unie vanuit een breder perspectief dan de dagelijkse dossiers waarover de Raad zich normaliter buigt. De aftrap van de discussie zal worden verzorgd door de heer Ivan Krastev, voorzitter van het «Centre for Liberal Strategies» in Sofia. Hij zal een onafhankelijke externe visie geven op de Unie. Voor het diner zijn vertegenwoordigers van de lidstaten, de kandidaat-lidstaten, de Europese Commissie en het Raadssecretariaat uitgenodigd.

Vorbereiding & Follow-up van conclusies van de Europese Raad

Tijdens de eerste werksessie zal worden gesproken over de rol van de RAZ met betrekking tot de Europese Raad (ER), zowel in zijn hoedanigheid als voorportaal bij de voorbereiding van de ER-conclusies, als zijn rol bij de opvolging daarvan. Zoals aangegeven in de Voorzitterschapsbrief betreffende de invulling en de rol van de RAZ¹, hecht het kabinet eraan dat deze rol versterkt wordt om zo de effectiviteit van de ER en daarmee de slagkracht van de Unie te vergroten. Zowel de rol van de RAZ als voorbereider van de ER alsook de rol van de RAZ bij de opvolging van de ER, samen met de Voorzitter van de Europese Commissie en de Voorzitter van de ER, is vastgelegd in de Verdragen. De voorbereiding van de ER is al een vast agendapunt op de RAZ. In februari heeft het Nederlands Voorzitterschap in de RAZ op pragmatische wijze de implementatie van ER-conclusies op het terrein van migratie besproken. Daarbij sprak een groot aantal lidstaten, evenals de Europese Commissie steun uit voor de rol van de RAZ als toezichhouder op de gemaakte afspraken. De huidige mechanismen verdienen echter nadere uitwerking en versterking. Tijdens de informele RAZ zal daarom het structurele proces van voorbereiding en opvolging als zodanig worden besproken. Aan deze sessie zullen vertegenwoordigers van de lidstaten, de Europese Commissie en het (Europese) Raadssecretariaat deelnemen.

Follow-up MFK-Vorzitterschapsconferentie

De informele RAZ bespreekt de resultaten van de MFK-Vorzitterschapsconferentie van 28 januari jl. Het kabinet grijpt het Voorzitterschap aan om in een vroeg stadium richting te geven aan de discussie over het volgende Meerjarig Financieel Kader (MFK). Het volgende MFK is idealiter niet enkel een reflectie van compromissen uit het verleden, maar moet wat het kabinet betreft vooral zijn toegesneden op de uitdagingen van nu en morgen. Via een proces van heroriëntatie kan de fundering voor een ander onderhandelingsresultaat in 2020 worden gelegd. Tijdens de conferentie van 28 januari jl. heeft Nederland

¹ <http://www.eu2016.nl/documenten/brieven/2016/01/15/the-agenda-for-the-general-affairs-council-during-the-next-six-months>

via een brede, open en inclusieve discussie het startsein gegeven voor dit proces. Tijdens de informele RAZ zal het Nederlandse voorzitterschap zich richten op het creëren van draagvlak op ministerieel niveau voor een toekomstgericht MFK, in lijn met de belangrijkste resultaten van de conferentie, zoals deze zijn vervat in de «Amsterdam Map», die was gevoegd bij het verslag van de conferentie (Kamerstuk 34 139, nr. 11). Deze stukken vormen de basis voor de discussie tijdens de informele RAZ.

Uit de resultaten van de conferentie kan een aantal conclusies worden getrokken: Flexibiliteit, *European Added Value* (EAV) en subsidiariteit zijn veel genoemde kenmerken van een toekomstbestendig MFK. Voor het onderhandelingsproces wordt door velen een koppeling tussen de uitgaven- en inkomstenzijde van de begroting wenselijk geacht. In een veranderende wereld is meer behoefte aan flexibiliteit: andere omstandigheden vragen om ander beleid en andere financiering. EAV is een principe dat al geruime tijd bestaat, maar waarover verschillende partijen uiteenlopende opvattingen hebben. Het feit dat EAV vaak is genoemd, onderstreept een brede behoefte aan een duidelijk overkoepelend raamwerk voor het vormgeven van het MFK. EAV kan ook een mogelijkheid bieden om «value» niet enkel cijfermatig te definiëren, en daarmee te werken aan een begroting die een reflectie is van gezamenlijke waarden en doelen. Als derde is het principe van subsidiariteit vaak genoemd. Subsidiariteit is een kernbeginsel van Europese samenwerking, en kan daarom een basis zijn voor het vormgeven van het MFK. Het krachtenveld in de Raad inzake het MFK kan ruwweg in drie posities worden onderverdeeld: een groep lidstaten zet zich in voor behoud van directe betalingen in het landbouwbeleid, een andere groep lidstaten onderhandelt voor een zo groot mogelijke enveloppe voor regionale ontwikkeling, en een derde groep spant zich in voor lage plafonds en een eerlijke verdeling tussen kosten en baten. Hierbij is sprake van vele onderlinge nuances.

Lidstaten waren positief over de MFK-conferentie en waarden de Nederlandse inzet tot een open en inclusieve discussie. De grote interesse in de conferentie toont bovendien een brede bereidheid te spreken over mogelijke hervormingen. Veel lidstaten onderkennen hierbij het belang van grotere flexibiliteit. Men verschilt echter van mening over de wijze waarop dit moet worden gerealiseerd. Ook het Europees parlement en de Commissie zijn tevreden over het Nederlandse initiatief dit onderwerp in een vroeg stadium te bespreken. Nederland zet zich er tijdens het Voorzitterschap op in de discussie over het volgend MFK op gang te houden en daarbij expliciet ruimte te bieden aan nieuwe ideeën. Het behoeft geen betoog dat hervorming van het MFK een proces van lange adem is. Wijzigingen kunnen doorgaans pas bij daaropvolgende onderhandelingen worden gerealiseerd. Dat laat onverlet dat een eerste stap is gezet.